

RIK

Registrite ja Infosüsteemide Keskus

Rahandusministeerium
info@rahandusministeerium.ee

Teie

14.12.2023 nr

1.1-10.1/7442-1

Meie

12.01.2024 nr

1-5/371

Arvamus raamatupidamise seaduse muutmise eelnõule

Registrite ja Infosüsteemide Keskusele edastati raamatupidamise seaduse muutmise seaduseelnõu, millele avaldame arvamuse järgmises sisus:

1. Eelnõu § 1 p 3 kohaselt võib raamatupidamiskohustuslane nõuda müüjalt e-arve esitamist, mis vastab e-arveldamise Euroopa standardile. Viitasime ka VTK tagasisides asjaolule, et Euroopa standardile ülemineku arendusteks võib kuluda kuni 3 aastat. Kuigi eelnõuga ei keelata ühegi senise arveformaadi edasi kasutamist, kohustab eelnõu kauba või teenuse müüjaid konkreetsele standardile vastavat e-arvet esitama juba alates 01.01.2025 koheselt teise tehingupoole nõudmisel. Hetkel on Eestis aktiivses kasutuses Eesti e-arve formaat, mida kasutatakse nii B2B, B2G kui ka B2C sektorites, kusjuures B2C on reeglina mõeldud eraisikutele e-arvete tellimiseks otse panka. Pangad ei vaja detailset arveinfot, sest peamine eesmärk on arvest välja lugeda makseinfot (maksesumma jms teave). Eestis kasutatavast oma formaadist tõenäoliselt ei loobuta B2C suuna tõttu veel pikemat aega. RIK üldiselt toetab üleminekut EU e-arve formaadile, kuid seda peaks tegema mõistliku aja jooksul nagu oleme varasemalt märkinud (nt 3 aastat). EU e-arve formaadile üleminekuuga on seotud ka mitmed pidevad halduskulud, kuna formaati pidevalt täiendatakse. Seega ka teenusepakkujat vahetades peavad kauba või teenuse müüjad arvestama kulude järsu tõusuga.
2. Eelnõu § 1 p-ga 2 tunnistatakse kehtetuks RPS § 7¹ lg 4, mille kohaselt kanti registrisse peamine e-arve vastuvõtu kanal. Kuigi seletuskirja kohaselt kehtib tehingupartnerite vahelise kokkuleppe puudumisel vaikimisi Euroopa e-arve standardi formaat, tähendaks see nimetatud formaadis e-arvete vastuvõtu kanali osas siiski eraldi kokkulepete vajadust. Muudetud kujul RPS § 7¹ lg 3 ei piira registrisse kantavate kanalite arvu, vaid kohustab kõikide operaatoritega sõlmitud lepingute kohta info registrisse edastama (mis mh tähendab arendusi äriregistris). RPS § 7¹ lg-ga 4 oleks mõistlik säilitada primaarse kanali märkimise kohustus, mis kokkuleppe puudumisel vaikimisi kehtib ning millisele kanalile arvete edastamist võib raamatupidamiskohustuslane müüjalt RPS § 7¹ lg 7 alusel nõuda. Vastasel juhul hakatakse saatma erikokkulepete puudumisel sama arvet erinevatesse kanalitesse korruga.
3. Eelnõu § 1 p-ga 2 tunnistatakse mh kehtetuks RPS § 7¹ lg 6, millega oleks võimalik kehtestada täpsemad nõuded e-arvete vahendamisele. Seletuskiri puudutab üksnes Euroopa e-arve standardi piisavat reguleeritust, kuid lahtiseks on jäetud eelnõus täielikult see, milliseid kanaleid e-arvete vahetamiseks saab pidada aktsepteeritavaks. Meie hinnangul oleks võimalik just määruses kehtestada aktsepteeritavate kanalite nimekiri, mida äriregistrisse kantakse ning mis kanalites arvete esitamist saab teiselt poolelt nõuda. Mida rohkem on eri kanaleid, seda ebatõenäolisem on, et e-arvete rändlusvõrk üldse toimiks. Tehingupartnerite vahel jääb lubatuks ükskõik milliste kokkulepete sõlmimine, kuid seadus ja register peaks andma suuniseid toimiva võrgu arendamise suunas. Hetkeseisuga näeksime Eestis aktsepteeritavate kanalitena kohalikku roaming võrku ning Peppolit, kuid vajadusel peaks see loetelu ajas muudetav olema.

4. Eelnõu ei käsitle hetkel e-arvete vahendamise formaati, v.a osas, et tehingupoolet võib nõuda Euroopa standardile vastavat e-arvet, misjuures jääb kehtima RPS § 7¹ esimeses lõikes sätestatud tehingu- ja formaadivabaduse printsiip. Euroopa standardi järgi peab sisuliselt arve olema üksnes XML formaadis ning puudub inimloetava (pdf) kuju esitamise kohustus. Kas selliseks muudatuseks on ühiskond valmis ning inimloetava kuju puudumine kooskõlas KMS §-ga 37 või oleks vajalik e-arve juures ka täiendavalt reguleerida pdf-kujul arve pildi kohustuslikkus.
5. Eelnõu § 2 järgi on seadusemuudatuse jõustumise ajaks planeeritud 2025. aasta 1. jaanuar. Soovime juhtida täiendavalt tähelepanu asjaolule, et majandustarkvarad, kus täna e-arvete käsitlemine on juba võimalik, on uue e-arve formaadi toetamiseks erineva arendusvõimekusega. 3-aastase ülemineku ajaga ollakse valmis täielikult Euroopa formaadile üle minema. Samas kui tehingupartneritelt saab EU-formaati nõuda juba 1 aasta pärast, valivad nii enamik kliendid kui ka teenusepakkujaid e-arve formaadi konverteerimise tee, mille tõttu osa infost e-arvest võib kaduma minna/jääda transformeerimata. Kokkuvõttes andes üleminekuks piisava aja, saaksid operaatorid pakkuda oma klientidele e-arvete saatmist algelt kahes formaadis paralleelselt ning kolme aasta möödudes lõpetada Eesti e-arve formaadi kasutamise täielikult. Kui seaduse jõustumise ajaks planeeritakse siiski 1 aasta, peame e-arveldaja poolt mõistlikuks konverteri vahele ehitamist, et ettevõtteid toetada ning nad ei peaks suuri muudatusi tegema vähemalt esialgu, kuni nad on valmis EU UBL formaadile üleminekuks.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Aive Normak

Arenduse asedirektor direktori ülesannetes